

Pfv.IV.20.515/2013/7.szám

A Kúria a dr. Gyöngyösi Zoltán ügyvéd által képviselt I. rendű és II. rendű felpereseknek a dr. Szűcs A. Gábor ügyvéd által képviselt alperes ellen személyhez fűződő jog megsértésének megállapítása és jogkövetkezményeinek alkalmazása iránt a Budapest Környéki Törvényszék előtt 7.P.24.510/2010. számon megindított és a Fővárosi Ítéltábla 7.Pf.21.273/2012/3. számú jogerős ítéletével befejezett perében az alperes 43. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán tartott tárgyaláson meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felpereseknek együttesen 30.000 (harmincezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Ez ellen az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A jogerős ítélet által megállapított releváns tényállás szerint a felperesek lakóháza .. az alperes által üzemeltetett .. Sörözővel szemben helyezkedik el, az utcafronton lévő szobájuk ablaka a söröző felé nyílik. A vendéglátóhely működésével együtt járó zaj hosszú évek óta zavarja a felpereseket, amelynek megszüntetése érdekében 1999-től kezdődően számtalan közigazgatási eljárást kezdeményeztek. Ennek során a .. város jegyzője 2006. május 3-án meghozott, 214-2/2006. számú határozatával kötelezte az alperest, hogy az általa üzemeltetett vendéglátóipari egységben 60 napon belül végezze el az épület hangszigetelését és a zajárnyékoló fal megépítését. A közigazgatási eljárás során kirendelt .. környezetvédelmi igazságügyi szakértő a 2006. augusztus 11-én

megtartott helyszíni szemle alapján megállapította, hogy a felperesek lakóháza és a söröző között sem természetes, sem mesterséges hangakadály nem akadályozza a szabadtéri hangterjedést. .. város jegyzője a 2007. február 19-én meghozott határozatával előírta az addig éjfélig, illetve a péntek-szombati napokon hajnali 2 óráig nyitva tartó söröző 22 órakor történő bezárását. A nyitvatartási idő korlátozásáról rendelkező határozatot a Közép-magyarországi Regionális Közigazgatási Hivatal a 2007. július 12-én meghozott határozatával helybenhagyta. Azóta a vendégek rövid idővel 22 óra után, de legkésőbb 22 óra 40 percre eltávoznak a sörözőből. Az esti órákban fokozott erősséggel hallatszik be az I. és II.r. felperesek lakóházába a távozó vendégek beszélgetése és gépkocsi használat esetén a járműajtók becsapódása. Ezen kívül a kerthelyiségben tartózkodó vendégek beszélgetése is áthallatszik, melynek zavaró hatását tovább fokozza hangoskodásuk.

Az I. és II.r. felperesek keresetükben kérték megállapítani: a sörözőből kiszűrődő zavaró mértékű zaj kibocsátásával az alperes megsértette a magánlakás sérthetetlenségéhez, valamint az egészséghez és az egészséges környezethez fűződő személyiségi jogait. A 2005. június 30-ától 2010. július 30-áig tartó jogsértésre figyelemmel személyenként 1.825.000 forint nem vagyoni káruk és annak kamatai megfizetésére is kérték kötelezni az alperest. Előadták, hogy éjszakai nyugalmat tönkreteszi a kerthelyiségben tartózkodó, illetve a sörözőből távozó vendégek hangoskodása, valamint a parkolóban várakozó autók beindításával és az ajtajuk becsapásával együtt járó zaj. A hosszú évek óta tartó kialvatlanság és az állandó zajhatás okozta stressz mindkettejük testi és lelki egészsége megromlásához vezetett.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Tagadta, hogy a söröző működtetéséből eredő zavaró zaj hallatszana át a felperesekhez, amely védekezése szerint egyébként sem lenne érzékelhető, mert azt elnyomná a két ingatlan között nagy átmenő forgalommal terhelt közúton folyó közlekedés zaja.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította és rendelkezett az elsőfokú perköltség és eljárási illeték viseléséről. Az elsőfokú bíróság a Ptk. 100. §-ának szomszédjogi szabálya alapján vizsgálva az alperes magatartását, a perben beszerzett szakértői vélemény, valamint a kihallgatott tanúk vallomása alapján arra a következtetésre jutott, hogy az alperes által üzemeltetett vendéglátóhely működtetésével együtt járó zajok nem terhelik veszélyes mértékben a környezetet, így az alperes nem tanúsít olyan magatartást, amely szükségtelenül zavarná a felpereseket. Ezért a Ptk. 75. § (1) bekezdés és 76. § alapján a jogsértést megállapíthatóságának hiányában a kereset alaptalan.

Az I. és II.r. felperesek fellebbezése folytán eljáró másodfokú

bíróság ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta és megállapította, hogy az alperes megsértette az I. és II.r. felperesek pihenéshez és nyugodt lakókörnyezethez fűződő személyiségi jogait. Kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. és II.r. felpereseknek személyenként 600.000 forintot és annak 2008. január 1-jétől járó törvényes mértékű kamatát, valamint 110.000 forint perköltséget. Rendelkezése szerint a felperesek személyenként 54.800 forint, míg az alperes 109.400 forint kereseti illetéket kötelesek felhívásra, az állam javára megtéríteni. Ezt meghaladóan az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. Rendelkezése szerint a fellebbezési eljárásban felmerült költségeiket a felek maguk viselik, míg az I. és II.r. felperesek személyenként 73.000 forint, az alperes 146.000 forint fellebbezési eljárási illetéket köteles az államnak megfizetni.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint az elsőfokú bíróság azért jutott arra a következtetésre, hogy a vendéglátóhely működtetésével együtt járó zajok nem terhelik veszélyes mértékben a környezetet, mert a bizonyítékok mérlegelése során túlzott jelentőséget tulajdonított a zajszakértői véleménynek és a szakértők által mért adatoknak. A zajterhelésre vonatkozó mérési eredmények ugyanis önmagukban nem adnak pontos képet a söröző működéséről, a vendéglátóhelyről kiszűrődő zajszintről, mivel a szakértői mérés észlelésekor a vendégek többnyire eltávoztak a sörözőből. Ettől függetlenül a perben kirendelt szakértő is utalt rá, hogy a kerthelyiségből kihallatszó hangos beszélgetés zavaró lehet a felperesek számára, mivel az érzékszervi úton is észlelhető. A közigazgatási eljárás során kihallgatott tanúk pedig megerősítették, hogy a söröző zaja biztosan zavarja a felpereseket. A szomszéd házban lakó tanú úgy nyilatkozott, hogy a söröző zaja hozzá is behallatszik és a gépkocsik ajtajának csapódása őt is zavarja. Az elsőfokú bíróság ok nélkül mellőzte a felperesek által bejelentett tanúk kihallgatását a felperesekkel fennálló rokoni viszonyuk miatt, miután elfogultságukra semmi nem utalt. Ezek a tanúk vallomásukban saját tapasztalataikról beszámolva erősítették meg, hogy a söröző zaja behallatszik a felperesekhez és különösen zavaró a nagyobb társaságok hangoskodása, esetenkénti duhajkodása, valamint a megálló és elinduló gépkocsik hangja és ajtócsapódása. Az egyik tanú azt is előadta, hogy a jegyzői kontroll időszakában érezhetően csökkent a zavaró zajhatás, amely máskor folyamatosan fennállt.

A másodfokú bíróság az értékelés körébe vonta azt is, hogy 2007. nyarán azért korlátozták a söröző nyitva tartását, mert a szakértők által mért adatok szerint az éjszakai zajkibocsátás meghaladta a határértéket. Azóta a söröző üzemeltetési körülményeiben a 22 órai záróra bevezetésén kívül egyéb változás nem történt, az alperes a zajkibocsátás mérséklése érdekében semmilyen intézkedést nem tett. A nádfonat, amelyet az alperes a kerítéshez erősített - a szakértő

megállapítása szerint - alkalmatlan a hang elterjedésének a megakadályozására. Mindezek alapján a másodfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékok összevetése alapján megállapította, hogy a kertvárosias környezetben lakó felperesek a szokásos mértéket meghaladó zajhatásnak vannak kitéve, amely különösen zavaró az esti órákban, amikor az elcsendesült környezetben a sűröző működésével együtt járó zajok felerősödnek. A jelenlegit is meghaladó fokozott zajártalmat kellett elviselniük addig, amíg a sűröző éjszaka is nyitva tartott, amely időszakból több mint két év a perbeli időszakra esett. Ez a hosszú ideig tartó folyamatos zavarás a felperesek személyiségi jogainak sérelméhez vezetett. Az Alkotmány 70/B. § (4) bekezdése rögzíti a pihenéshez való jogot. A Ptk. 75. § (1) bekezdésén keresztül érvényesülő általános személyiségvédelembe pedig a nyugodt lakókörnyezethez való jog is besorolható. Minderre figyelemmel a másodfokú bíróság - megváltoztatva az elsőfokú bíróság ítéletét - a jogsértést a Ptk. 84. § a) pontja alapján megállapította és az e) ponton keresztül alkalmazandó Ptk. 355. § (1) bekezdése alapján az alperest a felperesek nem vagyoni kárának megtérítésére kötelezte, amelynek összegét - a kereseti követeléstől eltérően - mérlegeléssel állapította meg.

A jogerős ítélet ellen, jogszabálysértésre hivatkozással az alperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, annak hatályon kívül helyezése és tartalma szerint elsődlegesen az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyása, másodlagosan a másodfokú bíróság új eljárásra utasítása érdekében. Felülvizsgálati álláspontja szerint a jogerős ítélet a Pp. 206. § (1) bekezdését megsértve a bizonyítékok téves mérlegelésével állapította meg a jogsértést. Az indokolási kötelezettségét és a bizonyításra vonatkozó szabályokat is megsértve, bizonyítási eszközök igénybevétele nélkül, a bizonyítás körébe tartozó kérdések körében tett tényállításokat, amelyeket semmi nem támaszt alá, indokolatlanul mellőzte ugyanakkor a szakértői vélemények értékelését. Miután a másodfokú bíróság a bizonyítékokat újraértékelte, nem tett eleget a Pp. 3. § (3) bekezdésében foglalt tájékoztatási kötelezettségének sem.

A felperesek elsődlegesen a felülvizsgálati kérelem hivatalból való elutasítását indítványozták. Álláspontjuk szerint a személyiségi jogsértések esetén a jogsértés tényének megállapítása nem tekinthető objektív szankciónak abban az esetben, ha a jogaiban sértett fél a Ptk. 84. § (1) bekezdés e) pontja alapján vagyoni jogi szankciót is érvényesít. Az ilyen ügyekben, ha a bíróság megállapítja a jogsértés tényét, majd levonja annak kártérítési következményét, akkor az ügy továbbra is vagyoni jogi ügynek minősül. A Pp. 271. § (2) bekezdésében meghatározott értékhatárt el nem érő perbeli marasztalásra tekintettel tehát a felülvizsgálati kérelem előterjesztésének nincs helye. Miután az alperes jogi képviselőjének meghatalmazásában nincs feltüntetve, hogy a Kúria

előtti felülvizsgálati eljárásra is kiterjed, a felülvizsgálati szakaszban az alperes ügyvédi képviselettel nem rendelkezik, amely miatt ugyancsak a felülvizsgálati kérelem hivatalból való elutasításának van helye. A felperesek érdemben a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérték.

A felpereseknek a jogerős ítélet kártérítés megfizetésére kötelező rendelkezése tekintetében előterjesztett felülvizsgálati kérelem részében való érdemi vizsgálat nélküli elutasítására vonatkozó indítványa nem volt alapos. Amint arra a Legfelsőbb Bíróság más határozataiban már rámutatott, a személyhez fűződő jogok megsértése miatt keletkezett polgári jogi igények érvényesítése iránt indított per nem vagyoni jogi per és e minősítést nem érinti, ha a jogosult a jogsértés miatti objektív szankciók mellett, azzal egyidejűleg a jogsértéssel okozott kárának megtérítését is kéri (Pfv.IV.20.497/2007/5.sz., Pfv.IV.21.591/2010/10.sz.). A felperesek a személyhez fűződő joguk megsértése miatt a Ptk. 84. § (1) bekezdés a) pontja alapján kérték az alperessel szemben objektív szankcióként a jogsértés megállapítását és ezzel együtt, a Ptk. 84. § (1) bekezdés e) pont alapján érvényesítettek kártérítési követelést. A jogsértés objektív szankciója iránt indított perben, azzal együtt érvényesített kártérítési követelés ezért a Pp. 271. § (2) bekezdés alkalmazási körében, amely a vagyoni jogi ügyekben a felülvizsgálati kérelem értékhatártól függő előterjeszethezőségére vonatkozik, nem vagyoni jogi ügy és miután a felülvizsgálati kérelem a jogerős ítéletnek a jogsértést megállapító rendelkezését is támadta, arra a Pp. 271. § (2) bekezdésében meghatározott, a felülvizsgálatot kizáró vagyoni értékhatár nem vonatkozik. Ezért a jogerős ítéletnek a nem vagyoni kár megtérítésére vonatkozó rendelkezése tekintetében a felülvizsgálati kérelem értékhatártól függő, érdemi vizsgálat nélküli elutasításának nem volt helye.

Tévesen hivatkoztak a felperesek a felülvizsgálati kérelem hivatalból való elutasítása körében az alperes jogi képviselőjének hiányára. A Pp. 70. § (2) bekezdése alapján ugyanis a per vitelére szóló meghatalmazás kiterjed a perrel kapcsolatos minden nyilatkozatra és cselekményre, ideértve a viszontkereset indítását, továbbá a biztosítási intézkedéseket és a végrehajtási eljárást, valamint annak során indított kereseteket, végül az említett eljárások bármelyikében a peres pénznek vagy dolognak és az eljárási költségeknek az átvételét is. A Pp. 70. § (4) bekezdése alapján pedig a meghatalmazás korlátozása csak annyiban hatályos, amennyiben az magából a meghatalmazásból kitűnik. E rendelkezések értelmében a félnek az eljárás kezdetén vagy egy meghatározott szakaszában adott meghatalmazása - kifejezett korlátozás hiányában - az adott üggyel kapcsolatos valamennyi eljárási cselekményre és mindaddig érvényes, amíg azt vissza nem vonja. Ezért szükségtelen a félnek az eljárás minden szakaszában külön meghatalmazást adni. Az adott esetben az alperes az elsőfokú eljárásban az elsőfokú bíróság és az ügyszám megjelölésével adott meghatalmazást a jogi képviselő részére, amely a fent kifejtettek szerint - korlátozás vagy visszavonás hiányában - az eljárás bármely szakaszában, azaz a felülvizsgálati eljárásban is érvényes.

Nem volt tehát akadálya annak, hogy a Kúria érdemben vizsgálja felül a felülvizsgálati kérelem

alapján a jogerős ítéletet.

A felülvizsgálati kérelem az alábbiak szerint alaptalan.

Téves az alperesnek az a felülvizsgálati álláspontja, hogy a másodfokú bíróság a bizonyításra vonatkozó szabályokat megsértve, bizonyítási eszközök igénybe vétele nélkül és a Pp. 3. § (3) bekezdésében foglalt tájékoztatási kötelezettségét is elmulasztva állapított meg tényeket. A másodfokú bíróság a fellebbezés korlátai között teljes körűen bírálja felül az elsőfokú bíróság ítéletét, amelynek keretei között - amennyiben nem osztja az elsőfokú bíróság jogi álláspontját - a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján, reformatórius jogkörében eljárva eltérő tényállást állapíthat meg és arra alapítottan ítélni meg a felperes keresetét.

A perbeli esetben a másodfokú bíróság a másodfokú eljárásban nem vett fel bizonyítást, ezért a felek kioktatása a Pp. 3. § (3) bekezdése alapján a bizonyításra szoruló tényekről, a bizonyítási teherről és a bizonyítás sikertelenségének következményeiről szükségtelen volt. A másodfokú bíróság a perben rendelkezésre álló adatok egybevetésével és azok mérlegelésével jutott az elsőfokú bíróság álláspontjától eltérő következtetésre. A jogerős ítéletnek az a megállapítása, hogy az alperes által üzemeltetett vendéglátóipari egység által keltett zajhatás meghaladja azt a mértéket, amely a Ptk. 100. §-a szerinti szomszédjogi szabályokon keresztül érvényesülő és a Ptk. 75. § (1) bekezdésében általánosan védett személyhez fűződő jog megsértésének megállapítását megalapozza, a bizonyítás - elsőfokú bíróságtól eltérő - értékelésén alapult. A másodfokú bíróság erre a következtetésre a feltárt adatok alapján helyesen és a logika szabályainak megfelelően jutott. A felperesek által csatolt közigazgatási hatósági eljárásban keletkezett iratanyagban fellelhető határozatokban tett megállapítások és a közigazgatási hatósági eljárásban kihallgatott tanúk nyilatkozata, valamint az ott kirendelt szakértő megállapítása a per egyéb adatainak egybevetésével kellően alátámasztja azt, hogy az alperes vendéglátóipari egységének üzemeltetése a szokásos mértéket meghaladó, a felperesek nyugalma jelentős mértékben zavaró zajhatással jár.

A téves felülvizsgálati állásponttal szemben a másodfokú bíróság a perben kirendelt szakértő véleményének értékelését nem mellőzte, csupán - helyesen - azt állapította meg, hogy az emberek nyugalma zavaró zajhatások tűrési szintjét nem lehet kizárólag az eszközökkel mért zajterhelési értékekre alapozva megállapítani. Veszélyes mértékűnek minősül ugyanis az a zaj is, amelyre - jellegéből adódóan - határértéket nem lehet előírni, illetőleg a zajkeltés azonos körülmények között nem ismételtető, de érzékszervi észleléssel megállapíthatóan emberek nyugalma jelentős mértékben zavarja (12/1983. (V. 12.) MT rendelet 2. § (3) bek.). Mindezekre tekintettel a másodfokú bíróság mérlegelése nem volt kirívóan okszerűtlen, a logika szabályaival ellentétes vagy iratellenes, így a Pp. 206. § (1) bekezdésének megsértése nem volt megállapítható.

Az alperes a jogerős ítéletnek a nem vagyoni kártérítésben marasztaló rendelkezése tekintetében értékelhető jogszabálysértésre nem hivatkozott.

A kifejtettekre figyelemmel a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta és a pereszt alperest a Pp. 78. § (1) bekezdése szerint kötelezte a felperesek ügyvédi képviselésével felmerült és a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (3) és (5) bekezdései, valamint a 4/A. § (1) bekezdése alapján megállapított felülvizsgálati eljárási költségének megfizetésére. Az alperes a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (3) bekezdése alapján terhén maradó 120.000 forint felülvizsgálati eljárási illetéket

leróttá.

Budapest, 2013. október 9.

Dr. Baka András s.k. a tanács elnöke, Dr. Kovács Zsuzsanna s.k. előadó bíró, Böszörményiné dr. Kovács Katalin s.k. bíró

Vné

A kiadmány hiteléül:

tisztviselő